GENERALINIO ADVOKATO
GIOVANNI PITRUZZELLA IŠVADA,
pateikta 2022 m. gegužės 5 d.[1]

Byla C-256/21

KP
prieš
TV,
Gemeinde Bodman-Ludwigshafen

(*Oberlandesgericht München* (Miuncheno aukštesnysis apygardos teismas, Vokietija) pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą)

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Europos Sąjungos prekių ženklas (APFELZÜGE) – Procesas nacionaliniame teisme – ES prekių ženklų teismų jurisdikcija – Ieškinys dėl teisių pažeidimo – Priešieškinis – Ieškinio dėl teisių pažeidimo atsisakymas“

I. Įvadas

1. Šis *Oberlandesgericht München* (Miuncheno aukštesnysis apygardos teismas, Vokietija) pateiktas prašymas priimti prejudicinį sprendimą susijęs su Reglamento 2017/1001 dėl Europos Sąjungos prekių ženklo[2] 124 straipsnio a ir d punktų bei 128 straipsnio išaiškinimu.

2. Šis prašymas buvo pateiktas nagrinėjant KP ginčą su TV ir *Gemeinde Bodman-Ludwigshafen* (Bodmano-Ludvigshafeno savivaldybė) dėl ieškinio dėl teisių į žodinį Europos Sąjungos prekių ženklą pažeidimo ir priešieškinio dėl šio prekių ženklo registracijos pripažinimo negaliojančia.

3. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės prašo Teisingumo Teismo nustatyti, ar ES prekių ženklų teismo jurisdikcija nagrinėti priešieškinį dėl prekių ženklo registracijos pripažinimo negaliojančia išlieka, kai prekių ženklo savininkas atsisakė pagrindinio ieškinio dėl teisių pažeidimo.

[1] Originalo kalba: italų.

[2] 2017 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/1001 dėl Europos Sąjungos prekių ženklo (OL L 154, 2017, p. 1).

II. Teisinis pagrindas

A. Sąjungos teisė

4. Reglamento 2017/1001 31, 32 ir 33 konstatuojamosiose dalyse nustatyta:

„(31) norėdamos užtikrinti ES prekių ženklų apsaugą, valstybės narės, atsižvelgdamos į savo nacionalinę sistemą, turėtų nustatyti kuo mažiau nacionalinių pirmosios ir antrosios instancijos teismų, kompetentingų spręsti ES prekių ženklų pažeidimo ir jų galiojimo klausimus;

(32) svarbu, kad sprendimai ES prekių ženklų pažeidimo ir galiojimo klausimais galiotų ir aprėptų visą Sąjungos teritoriją, nes tai yra vienintelis būdas išvengti vienas kitam prieštaraujančių teismų bei Tarnybos sprendimų ir pasiekti, kad nebūtų pakenkta vieningam ES prekių ženklų pobūdžiui. <…>

(33) teismo procesuose dėl tų pačių faktų ir dalyvaujant toms pačioms šalims, pradėtuose ES prekių ženklo ir lygiagrečiai egzistuojančių nacionalinių prekių ženklų pagrindu, reikia vengti prieštaringų sprendimų. Tuo tikslu, kai ieškiniai pateikiami toje pačioje valstybėje narėje, to siekiama pagal nacionalines procesines taisykles, kurioms šis reglamentas nėra taikomas, o kai ieškiniai pateikiami skirtingose valstybėse narėse, tiktų pagal *lis pendens* ir susijusių ieškinių sprendimo Reglamente (ES) Nr. 1215/2012 nurodytas taisykles sukurtos nuostatos[3]“.

5. Šio reglamento 1 straipsnio 2 dalyje nustatyta:

„ES prekių ženklas turi vieningą statusą. Jis turi vienodą galią visoje Sąjungoje: jis gali būti registruojamas, perleidžiamas, nuo jo atsisakoma, jis gali būti savininko teises panaikinančio ar paskelbiančio negaliojančiu sprendimo dalyku, jo naudojimas gali būti uždraustas tik visos Sąjungos mastu. Šis principas yra taikomas, jeigu šiame reglamente nenumatyta kitaip.“

6. Pagal minėto reglamento 6 straipsnį Europos Sąjungos prekių ženklas įgyjamas jį įregistravus.

7. To reglamento 59 straipsnio 1 dalies a punkte numatyta:

„Padavus prašymą Tarnybai arba priešieškinį teisių pažeidimo byloje, ES prekių ženklas paskelbiamas negaliojančiu:

a) jeigu Bendrijos prekių ženklas buvo įregistruotas nesilaikant 7 straipsnio reikalavimų;

<…>“

8. To reglamento 5 skirsnyje „Tarnybos procedūros, susijusios su panaikinimu ir paskelbimu negaliojančiu“ 63 straipsnio 3 dalyje nustatyta:

„Prašymas panaikinti prekių ženklą arba paskelbti jį negaliojančiu nepriimamas, jeigu prašymas dėl tokio pat dalyko ir tokiu pat pagrindu, dalyvaujant toms pačioms šalims, buvo išnagrinėtas iš

[3] 2012 m. gruodžio 12 d. Tarybos reglamentas dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 351, 2012, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 4 t., p. 42).

esmės Tarnyboje arba ES prekių ženklų teisme, kaip nurodyta 123 straipsnyje, ir Tarnybos arba to teismo sprendimas dėl to prašymo įgijo galutinio sprendimo galią“.

9. Reglamento 2017/1001 123 straipsnio 1 dalyje numatyta:

„Valstybės narės šiame reglamente jiems numatytoms funkcijoms vykdyti paskiria kaip galima mažiau jų teritorijoje esančių pirmosios ir antrosios instancijų nacionalinių bendrosios kompetencijos ir specializuotų teismų“.

10. Reglamento 2017/1001 124 straipsnio a ir d punktuose nustatyta:

„Išskirtinai Europos Sąjungos prekių ženklų teismams teismingos:

a) visos teisių pažeidimo bylos ir, jeigu tai leidžia nacionaliniai įstatymai, gresiančio teisių į ES prekių ženklus pažeidimo bylos;

<…>

d) priešieškiniai dėl ES prekių ženklo panaikinimo arba jų paskelbimo negaliojančiais 128 straipsnyje nurodytomis sąlygomis“.

11. Šio reglamento 127 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„ES prekių ženklų teismai ES prekių ženklą laiko galiojančiu, nebent atsakovas iškelia jo galiojimo klausimą, paduodamas priešieškinį dėl panaikinimo arba paskelbimo negaliojančiu.“

12. Reglamento 2017/1001 128 straipsnyje išdėstyta:

„1. Priešieškinis dėl panaikinimo arba paskelbimo negaliojančiu gali būti paduodamas tik remiantis šiame reglamente nurodytais panaikinimo ar paskelbimo negaliojančiu pagrindais.

2. ES prekių ženklų teismas atmeta priešieškinį dėl panaikinimo arba paskelbimo negaliojančiu, jeigu tuo pačiu pagrindu, dėl to paties dalyko ir dalyvaujant toms pačioms šalims Tarnybos priimtas sprendimas jau yra tapęs galutiniu.

<…>

4. ES prekių ženklų teismas, kuriame buvo pareikštas priešieškinis dėl ES prekių ženklo panaikinimo arba paskelbimo negaliojančiu, priešieškinio nenagrinėja, kol suinteresuota šalis arba teismas neinformuoja Tarnybos apie datą, kada buvo pareikštas priešieškinis. Tarnyba įrašo tą informaciją į registrą. Jeigu anksčiau, nei buvo pateiktas priešieškinis, Tarnybai jau buvo pateiktas prašymas panaikinti ES prekių ženklą arba paskelbti jį negaliojančiu, Tarnyba apie tai informuoja teismą ir teismas sustabdo procesinius veiksmus pagal 132 straipsnio 1 dalį, kol dėl prašymo bus priimtas galutinis sprendimas arba prašymas bus atsiimtas.

<…>

6. Jeigu ES prekių ženklų teismas dėl priešieškinio panaikinti ES prekių ženklą arba paskelbti jį negaliojančiu yra priėmęs sprendimą, kuris tapo galutiniu, teismas arba bet kuri nacionalinių procedūrų šalis sprendimo kopiją nedelsdama nusiunčia Tarnybai. Tarnyba arba bet kuri kita

suinteresuota šalis gali paprašyti informacijos apie tokį persiuntimą. Tarnyba įrašo informaciją apie sprendimą į registrą ir imasi būtinų priemonių, kad įvykdytų jo rezoliucinę dalį.

7. Priešieškinį dėl panaikinimo arba paskelbimo negaliojančiu nagrinėjantis ES prekių ženklų teismas teisių į ES prekių ženklą savininko prašymu ir išklausęs kitas šalis gali sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pasiūlyti atsakovui per Tarnybos nustatytą laiką prašymą panaikinti arba paskelbti negaliojančiu paduoti jai. Jei per šį laiką prašymas nepaduodamas, byla nagrinėjama toliau, o priešieškinis laikomas atšauktu. Taikoma 132 straipsnio 3 dalis.“

13. Minėto reglamento 129 straipsnyje „Taikytina teisė“ numatyta:

„1. ES prekių ženklų teismai taiko šio reglamento nuostatas.

2. Visiems su prekių ženklu susijusiems klausimams, kurių nereglamentuoja šis reglamentas, susijęs ES prekių ženklų teismas taiko taikytiną nacionalinę teisę.

3. Jeigu šiame reglamente nenurodyta kitaip, Bendrijos prekių ženklų teismas taiko tokias procesines teisės normas, kurios teismo buvimo vietos valstybėje narėje taikomos tokio pat pobūdžio byloms dėl nacionalinio prekių ženklo.“

14. Šio reglamento 132 straipsnyje nustatyta:

„1. ES prekių ženklų teismas, nagrinėjantis 124 straipsnyje minėtą bylą, išskyrus bylą dėl pripažinimo, kad teisių pažeidimo nebuvo, jeigu nėra ypatingų priežasčių toliau ją nagrinėti, išklausęs šalis savo iniciatyva arba vienos iš jų prašymu gali sustabdyti bylos nagrinėjimą, jeigu kitame ES prekių ženklų teisme, remiantis priešieškiniu, jau yra iškeltas ES prekių ženklo galiojimo klausimas arba jeigu prašymas panaikinti arba pripažinti negaliojančiu jau yra paduotas Tarnybai.

2. Tarnyba, nagrinėdama prašymą panaikinti arba pripažinti negaliojančiu, jeigu nėra ypatingų priežasčių toliau nagrinėti bylą, išklausiusi šalis savo iniciatyva arba vienos iš jų prašymu gali sustabdyti jos nagrinėjimą, jeigu ES prekių ženklų teisme, remiantis priešieškiniu, jau yra iškeltas ES prekių ženklo galiojimo klausimas. Tačiau vienos iš ES prekių ženklų teisme nagrinėjamoje byloje dalyvaujančių šalių prašymu teismas, išklausęs kitas dalyvaujančias šalis, gali sustabdyti bylos nagrinėjimą. Tokiu atveju Tarnyba toliau nagrinėja bylą.

3. Jeigu ES prekių ženklų teismas sustabdo bylos nagrinėjimą, jis gali nurodyti sustabdymo laikotarpiu taikyti laikinąsias, tarp jų ir apsaugos, priemones“.

B. Vokietijos teisės aktai

15. Pagal *Zivilprozessordnung* (Civilinio proceso kodeksas, toliau – ZPO) 33 straipsnio 1 dalį priešieškinis gali būti paduotas ieškinį nagrinėjančiam teismui, jei tarp priešieškinio dalyko ir pagrindinio ieškinio dalyko arba prieš pagrindinį ieškinį pateiktų gynybos priemonių yra teisinis ryšys.

16. ZPO 261 straipsnio „*Lis pendens*“ 3 dalies 2 punkte nustatyta, kad aplinkybių, kuriomis grindžiama bylą nagrinėjančio teismo jurisdikcija, pasikeitimas neturi įtakos tai jurisdikcijai.

III. Bylos faktinės aplinkybės, pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

17. KP yra Europos Sąjungos žodinio prekių ženklo APFELZÜGE, įregistruoto 2017 m. spalio 19 d. 35, 41 ir 43 klasių paslaugoms[4], numatytoms 1957 m. Nicos sutartyje dėl tarptautinės prekių ir paslaugų klasifikacijos ženklų registravimo tikslais (toliau – Nicos sutartis)[5], savininkė. Neginčijama, kad sąvoka „Apfelzügle“ (liet. k. „obuolių traukinukas“) reiškia obuolių derliui nuimti skirtą transporto priemonių junginį, kurį sudaro kelios traktoriaus traukiamos priekabos.

18. 2018 m. rugsėjo 26 d. tiek TV, tiek Bodmano-Ludvigshafeno savivaldybė savo atitinkamose *Facebook* paskyrose reklamavo šviežių obuolių rinkimo ir degustavimo veiklą tam tikroje *Apfelzügle* trasoje.

19. Taigi KP *Landgericht München* (Miuncheno apygardos teismas, Vokietija) pareiškė ieškinį dėl teisių į prekių ženklą pažeidimo – juo prašė uždrausti TV ir Bodmano-Ludvigshafeno savivaldybei naudoti sąvoką „Apfelzügle“ šiuo prekių ženklu žymimoms paslaugoms vadinti. Savo ruožtu atsakovai šiame teisme pareiškė priešieškinius dėl KP priklausančio prekių ženklo registracijos pripažinimo negaliojančia.

20. *Landgericht München* (Miuncheno apygardos teismas) posėdyje KP atsiėmė ieškinį dėl teisių į prekių ženklą pažeidimo. Nepaisydami šio atsisakymo, TV ir Bodmano-Ludvigshafeno savivaldybė neatsiėmė savo priešieškinių.

21. *Landgericht München* 2020 m. kovo 10 d. sprendime pripažino priešieškinius priimtinais, ginčijamą prekių ženklo registraciją pripažino negaliojančia tik 41 klasės paslaugoms, o likusius atsakovų reikalavimus atmetė.

22. Bodmano-Ludvigshafeno savivaldybė apskundė šį sprendimą *Oberlandesgericht München* (Miuncheno aukštesnysis apygardos teismas, Vokietija), reikalaudama, kad priešieškinis dėl pripažinimo negaliojančiu būtų patenkintas ir dėl Nicos sutarties 35 ir 43 klasėms priskiriamų paslaugų.

23. Sprendime dėl prašymo priimti prejudicinį sprendimą *Oberlandesgericht München* nurodė, kad jis pirmiausia turi įvertinti atsakovų pareikštų priešieškinių priimtinumą atsiėmus pagrindinį ieškinį, ir pažymėjo, kad šiuo klausimu jis nėra saistomas pirmosios instancijos teismo sprendimo.

24. Šiuo klausimu prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymėjo, kad, remiantis daugumos Vokietijos teismų nuomone, tokiai bylai, kaip nagrinėjama, taikomas ne Reglamentas 2017/1001, o pagal šio reglamento 129 straipsnio 3 dalyje pateiktą nuorodą Vokietijos civilinį procesą reglamentuojančios teisės normos. Kalbant konkrečiau, turėtų būti taikomas ZPO 261 straipsnio 3 dalies 2 punktas, pagal kurį prekių ženklų teismo jurisdikcija nagrinėti priešieškinį dėl negaliojimo nepriklauso nuo bylos dėl teisių pažeidimo baigties, todėl ji negali išnykti ieškinio atsisakymo atveju.

[4] Konkrečiai šis ženklas buvo susijęs su šiomis paslaugomis:
35 klasė: žemės ūkio maisto produktų atrinkimas, visų pirma ūkininkų turgaus, kuriame prekiaujama regioniniais rankų darbo maisto produktais ir (arba) gėrimais, veikla.
41 klasė: pramogos; kultūrinė veikla; informacinių renginių apie ūkininkavimą organizavimas ir vedimas.
43 klasė: aprūpinimo maistu ir laikino apgyvendinimo paslaugos; restorano veikla; aprūpinimas maistu ir gėrimais.

[5] 1957 m. birželio 15 d. Nicos diplomatinėje konferencijoje priimta Nicos sutartis su pakeitimais ir papildymais (*Recueil des traités des Nations unies*, t. 1154, Nr. I 18200, p. 89).

25. Abejodamas dėl tokios išvados, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad:

i) ES prekių ženklo registracija yra Sąjungos institucijos – Europos Sąjungos intelektinės nuosavybės tarnybos (toliau – Tarnyba) – aktas ir kad nacionaliniai teismai neturi jurisdikcijos panaikinti šių aktų, išskyrus aiškiai numatytas išimtis;

ii) dėl šios priežasties pagal Reglamento 2017/1001 63 straipsnio 1 dalį Tarnybai suteikiama pirminė kompetencija;

iii) tačiau nacionalinio teismo jurisdikcija prekių ženklo galiojimo bylose yra išimtinis atvejis, numatytas Reglamento 2017/1001 124 straipsnio d punkte, taikomas tiktai priešieškiniui ir pateisinamas poreikiu leisti atsakovui, kuriam iškelta byla dėl teisių pažeidimo, pasinaudoti gynybos priemonėmis toje pačioje byloje;

iv) Tarnybos kompetencijos pirmumas taip pat grindžiamas Reglamento 2017/1001 128 straipsnio 7 dalimi, pagal kurią prekių ženklo savininkas gali pasirūpinti, kad sprendimas dėl prašymo paskelbti registraciją negaliojančia būtų priimtas ne nacionaliniame teisme, o per Tarnybos vykdomą procedūrą.

26. Tokiomis aplinkybėmis, pasak *Oberlandesgericht München* (Miuncheno aukštesnysis apygardos teismas), ES prekių ženklų teismas negali priimti sprendimo dėl priešieškinio dėl ES prekių ženklo registracijos pripažinimo negaliojančia pagal Reglamento 2017/1001 128 straipsnį, jeigu buvo atsisakyta ieškinio dėl teisių pažeidimo, dėl kurio buvo pareikštas priešieškinis, nes tokiu atveju nebereikia pripažinti tokios atsakovo gynybos priemonės. Be to, tokią išvadą galima padaryti iš paties Reglamento 2017/1001, todėl nuoroda į nacionalinės teisės aktus nėra svarbi.

27. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nuomone, toks aiškinimas patvirtinamas 2017 m. spalio 19 d. Sprendime *Raimund*[6] (toliau – Sprendimas *Raimund*), pagal kurį priešieškinis dėl negaliojimo turi būti išnagrinėtas anksčiau nei ieškinys dėl teisių pažeidimo. Be to, dėl jo nesusidaro pernelyg didelė ir neproporcinga našta priešieškinį pareiškusiam atsakovui, nes jis bet kuriuo atveju turi galimybę kreiptis į Tarnybą pagal Reglamento 2017/1001 63 straipsnį.

28. Šiomis aplinkybėmis *Oberlandesgericht München* (Miuncheno aukštesnysis apygardos teismas) nusprendė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokį prejudicinį klausimą:

„Ar Reglamento 2017/1001 124 straipsnio d punktą ir 128 straipsnį reikia aiškinti taip, kad Europos Sąjungos prekių ženklų teismas vis dar yra kompetentingas priimti sprendimą dėl ES prekių ženklo registracijos pripažinimo negaliojančia, dėl ko buvo paduotas priešieškinis, kaip tai suprantama pagal Reglamento 2017/1001 128 straipsnį, po to, kai buvo teisėtai atsiimtas šiuo ES prekių ženklu grindžiamas ieškinys dėl teisių pažeidimo, kaip tai suprantama pagal 124 straipsnio a punktą?“

[6] C-425/16, EU:C:2017:776.

IV. Procesas Teisingumo Teisme ir šalių pastabų santrauka

29. Bodmano-Ludvigshafeno savivaldybė ir Europos Komisija pateikė rašytines pastabas šioje byloje pagal Teisingumo Teismo statuto 23 straipsnį.

30. Boldmano-Ludvigshafeno savivaldybė laikosi nuomonės, kad priešieškinis turi būti laikomas atskiru ieškiniu nuo ieškinio dėl teisių pažeidimo ir kad reglamente nesant konkrečių nagrinėjamą bylą reglamentuojančių nuostatų turi būti taikomas Vokietijos civilinio proceso kodeksas, pagal kurį aplinkybių, kuriomis buvo grindžiama bylą nagrinėjančio teismo jurisdikcija, pasikeitimas neturi įtakos tai jurisdikcijai. Todėl ji siūlo į pateiktą prejudicinį klausimą atsakyti teigiamai.

31. Komisija, priešingai, atmeta galimybę nacionaliniam teismui išlaikyti teisę priimti sprendimą dėl priešieškinio dėl ES prekių ženklo registracijos pripažinimo negaliojančia po to, kai buvo teisėtai atsisakyta pagrindinio ieškinio dėl teisių pažeidimo. Grįsdama tokią išvadą, ji visų pirma atkreipia dėmesį į priešieškinio dėl prekių ženklo registracijos pripažinimo negaliojančia šalutinį pobūdį: priešieškinis yra atsakovo gynybos priemonė, kuria galima pasinaudoti tik nagrinėjant ieškinį dėl teisių pažeidimo ir kuri būtinai priklauso nuo tokio ieškinio buvimo, todėl negali būti nagrinėjama atskirai.

V. Teisinė analizė

32. Prejudiciniame klausime *Oberlandesgericht München* (Miuncheno aukštesnysis apygardos teismas) prašo Teisingumo Teismo nustatyti, ar pagal Reglamentą 2017/1001 ES prekių ženklų teismas išlaiko jurisdikciją priimti sprendimą dėl ES prekių ženklo registracijos pripažinimo negaliojančia, kuriuo remtasi atsakovo priešieškinyje atsakant į ieškinį dėl teisių pažeidimo, net ir po to, kai tokio ieškinio buvo teisėtai atsisakyta.

A. Dėl priešieškinio dėl Reglamento 2017/1001 sistemos pripažinimo negaliojančia

33. Prieš nagrinėjant prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo iškeltą jurisdikcijos klausimą, būtina išaiškinti priešieškinio sąvoką ir įvertinti, ar priešieškinis yra savarankiškas, ar juo papildomas pagrindinis reikalavimas.

34. Jei, kaip siūlo Komisija, toks priešinis reikalavimas būtų laikomas papildančiu pagrindinį reikalavimą, vien dėl tokio pobūdžio jo baigtis būtų tokia pat, kaip ir pagrindinio reikalavimo. Todėl šiuo atveju taikytinas principas *simul stabunt simul cadent*. Tačiau tais atvejais, kai priešieškinis yra savarankiškas reikalavimas, galimi pagrindinio reikalavimo išnykimo atvejai jam įtakos neturi.

35. Nors sąvoka „priešieškinis“ vartojama įvairiose Reglamento 2017/1001 nuostatose, jose nepateikiama šios sąvokos apibrėžtis ir nėra jokios aiškios nuorodos į valstybių narių teisę, kuri būtų susijusi su šios sąvokos reikšme ir taikymo sritimi. Todėl, remdamasis Teisingumo Teismo suformuota jurisprudencija, manau, kad sąvoka „priešieškinis“, kaip ji suprantama visų pirma pagal Reglamento 2017/1001 128 straipsnį, turi būti laikoma savarankiška Sąjungos teisės sąvoka ir visoje jos teritorijoje aiškinama vienodai, atsižvelgiant ne tik į šios nuostatos tekstą, bet ir į jos

atsiradimo aplinkybes ir teisės aktu, kurio dalis ji yra, siekiamus tikslus [7].

36. Manau, kad negalima remtis nacionalinės proceso teisės aktuose nustatytu kvalifikavimu, net jeigu pagal Reglamento 2017/1001 129 straipsnio 3 dalį šie teisės aktai taikytini, jeigu jame nenumatyta kitaip. Iš tikrųjų, kaip bus išsamiau parodyta toliau, Reglamente 2017/1001 pateikto priešieškinio sąvokos taikymo srities išaiškinimas daro įtaką apibrėžiant atitinkamas Tarnybos ir prekių ženklų teismų kompetencijos sritis. Tokiomis aplinkybėmis tikslinga, kad minėto reglamento kontekste į šią sąvoką būtų objektyviai atsižvelgiama, nepaisant nacionalinėje teisėje nustatytos tvarkos.

37. Kaip teisingai pažymėjo generalinis advokatas M. Campos Sánchez Bordona savo išvadoje byloje *Raimund*, sąvoka „priešieškinis“ paprastai suprantama kaip reikalavimas, kurį atsakovas jam iškeltoje byloje tame pačiame teisme pateikia ieškovui, siekdamas gauti ir kitokios naudos, o ne tik pasiekti, kad oponento ieškinys būtų atmestas. Bendrai pripažįstama, kad priešieškinio tikslai yra proceso ekonomiškumas ir prieštaringų sprendimų rizikos prevencija [8].

38. Atsižvelgiant į tai, reikia pažymėti, kad Reglamentu 2017/1001, kuriuo, kaip teigiama jo 4 konstatuojamojoje dalyje, siekiama sukurti Sąjungos prekių ženklams skirtą tvarką, „kuri, taikant vieną procedūrų sistemą, leistų įmonėms gauti vienodą apsaugą suteikiantį ES prekių ženklą, galiojantį visoje Sąjungos teritorijoje“ [9], nustatoma sudėtinga ES prekių ženklų galiojimo peržiūros sistema, kurioje numatytas ir Tarnybos, ir prekių ženklų teismų vaidmuo [10].

39. Teisės aktų leidėjas nustatė tiesioginę ir centralizuotą ieškiniams dėl Sąjungos prekių ženklo registracijos pripažinimo negaliojančia taikomą administracinių ginčų nagrinėjimo Tarnyboje procedūrą, kurią prižiūri Sąjungos teismas. Pagal Reglamento 2017/1001 63 straipsnį jurisdikciją nagrinėti prašymą dėl ES prekių ženklo registracijos pripažinimo negaliojančia turi Tarnyba, kurios sprendimus galima apskųsti toje pačioje Tarnyboje įsteigtoms apeliacinėms taryboms, o ieškinius dėl jų sprendimų galima paduoti Bendrajam Teismui [11].

40. Vis dėlto pagal Reglamento 2017/1001 124 straipsnio d punktą prekių ženklų teismai turi „išskirtinę“ jurisdikciją, kai jų nagrinėjamoje teisių pažeidimo byloje pateikiamas priešieškinis dėl prekių ženklo registracijos paskelbimo negaliojančia [12].

41. Tokios jurisdikcijos priskyrimu prekių ženklų teismams, atitinkančiu Europos Sąjungos teisės aktų leidėjo pasirinkimą nukreipti ginčus dėl ES prekių ženklų pažeidimo nagrinėti specializuotuose nacionaliniuose teismuose, siekiama dviejų tikslų. Pirma, nepaisant to, kad iš esmės jurisdikciją šioje srityje turi Tarnyba, atsakovas gali teisme pateikti gynybos argumentus

[7] Šiuo klausimu žr. 2022 m. sausio 20 d. Sprendimą *Landeshauptmann von Wien* (Ilgalaikio gyventojo statuso praradimas) (C-432/20, EU:C:2022:39, 28 punktas), 2021 m. rugsėjo 16 d. Sprendimą *The Software Incubator* (C-410/19, EU:C:2021:742, 30 punktas) ir 2020 m. sausio 29 d. Sprendimą *Sky ir kt.* (C-371/18, EU:C:2020:45, 74 punktas).

[8] Žr. generalinio advokato M. Campos Sánchez Bordona išvadą (C-425/16, EU:C:2017:479, 17 išnaša). Pagal analogiją žr. 2018 m. gegužės 31 d. Sprendimą *Nothartová* (C-306/17, EU:C:2018:360, 21 ir 22 punktai), 2004 m. gegužės 27 d. nutartį *Komisija / IAMA Consulting* (C-517/03, nepaskelbta Rink., EU:C:2004:326, 17 punktas) ir 2013 m. rugsėjo 16 d. Sprendimą *GL2006 Europe / Komisija* (T-435/09, EU:T:2013:439, 42 punktas).

[9] ES prekių ženklo vienodas statusas nustatytas Reglamento 2017/1001 1 straipsnio 2 dalyje; žr. šios išvados 5 punktą.

[10] Ši sistema yra tokia pat kaip ir prekių ženklo pripažinimo negaliojančiu ar panaikinimo sistema. Atsižvelgdamas į pagrindinės bylos dalyką, toliau kalbėsiu tik apie pagrindinius ieškinius ir priešieškinius dėl negaliojimo reglamentuojančias taisykles.

[11] Žr. 66–72 straipsnius. Tokia pat procedūra 63 straipsnyje numatyta tuo atveju, kai ginčijamas ES prekių ženklo panaikinimas.

[12] Pažymėtina, kad, siekiant neleisti išvengti pagrindinių prašymų dėl ES prekių ženklo registracijos pripažinimo negaliojančia išimtinės jurisdikcijos Tarnybai, Reglamento 2017/1001 127 straipsnio 2 dalyje numatyta, kad tokio prekių ženklo galiojimo klausimas negali būti keliamas ieškinyje dėl pripažinimo, kad teisių pažeidimo nebuvo. Priešieškinyje galima remtis tik Reglamento 2017/1001 59 straipsnio 1 dalyje išvardytais absoliutaus negaliojimo pagrindais ir to paties reglamento 60 straipsnio 1 ir 2 dalyse išvardytais santykinio negaliojimo pagrindais.

dėl ginčo esmės, kuriais ginčijamas prekių ženklo galiojimas. Antra, tai atspindi gero teisingumo vykdymo siekį, nes šalims suteikiama galimybė pasiekti, kad toje pačioje byloje ir tame pačiame teisme būtų priimtas sprendimas dėl jų abipusių reikalavimų. Todėl toks jurisdikcijos priskyrimas taip pat grindžiamas iš Reglamento 2017/1001 32 ir 33 konstatuojamųjų dalių kylančiais reikalavimais užtikrinti Sąjungos prekių ženklų apsaugą, išvengti prieštaringų sprendimų ir apsaugoti vienodą ES prekių ženklo statusą.

42. Taip pat pažymėtina, kad Reglamento 2017/1001 127 straipsnio 1 dalyje prekių ženklų teismuose nagrinėjamoms byloms nustatyta ES prekių ženklo galiojimo prezumpcijos taisyklė, kuri gali būti nuginčyta tik tuo atveju, jei atsakovas pareiškia priešieškinį dėl prekių ženklo registracijos pripažinimo negaliojančia [13]. Kitaip tariant, atsakovas negali remtis ES prekių ženklo negaliojimu pateikdamas paprastą prieštaravimą ir siekdamas tik užginčyti ieškovo reikalavimo pagrįstumą [14], bet tik tuo atveju, jei ES prekių ženklų teismo kartu aiškiai prašoma pripažinti minėto prekių ženklo registracijos negaliojimą [15].

43. Kaip generalinis advokatas M. Campos Sánchez-Bordona pažymėjo savo išvadoje byloje *Raimund* [16], toks pasirinkimas atitinka vienodą prekių ženklo statusą, nes pirmenybė teikiama sprendimui dėl galiojimo, kuriuo paaiškinamas jo veiksmingumas visoje Sąjungos teritorijoje. Iš tikrųjų sprendimai, kuriais priešieškinis pripažįstamas negaliojančiu, turi *erga omnes* galią ir pagal Reglamento 2017/1001 128 straipsnio 6 dalį Tarnyba privalo juos įtraukti į registrą ir imtis visų priemonių, būtinų rezoliucinei daliai įvykdyti [17].

44. Iš to, kas išdėstyta pirmiau, neabejotinai matyti, kad yra ryšys tarp pradinio ieškinio dėl teisių pažeidimo ir priešieškinio dėl prekių ženklo registracijos pripažinimo negaliojančia. Pastarasis iš tikrųjų pareiškiamas „papildomai“, nagrinėjant ieškinį dėl teisių pažeidimo pripažinimo, o jo tikslas – bent jau iš dalies – yra gynybinis, nes, jei jis būtų patenkintas, tai galėtų lemti pagrindinio ieškinio atmetimą.

45. Vis dėlto priešieškinio tikslas yra ne vien tai: jis gali lemti pramoninės nuosavybės teisės panaikinimą, kuris sukelia *erga omnes* padarinių, taigi peržengia bylos nagrinėjimo ribas ir atsakovo, kuris, kaip aiškiai matyti iš nagrinėjamos bylos, yra suinteresuotas jo sėkme net ir tuo atveju, jei ieškinys dėl teisių pažeidimo būtų atmestas, gynybos poreikius.

[13] Šią prezumpciją taip pat galima paneigti priešieškiniu dėl panaikinimo, nors tokiu atveju veikiau ginčijama galimybė pasinaudoti su prekių ženklu susijusių teisių apsauga, o ne jo teisinis galiojimas.

[14] Draudimo ginčyti prekių ženklo registracijos negaliojimą tik išimties tvarka taikymo sritis buvo išplėsta 2015 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2015/2424, kuriuo iš dalies keičiamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 207/2009 dėl Bendrijos prekių ženklo ir Komisijos reglamentas (EB) Nr. 2868/95, skirtas įgyvendinti Tarybos reglamentą (EB) Nr. 40/94 dėl Bendrijos prekių ženklo, ir kuriuo panaikinamas Komisijos reglamentas (EB) Nr. 2869/95 dėl Vidaus rinkos derinimo tarnybai (prekių ženklams ir pramoniniam dizainui) mokamų mokesčių (OL L 341, 2015, p. 21), kuriuo buvo iš dalies pakeista 2009 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 207/2009 dėl Europos Sąjungos prekių ženklo (OL L 78, 2009, p. 1) 99 straipsnio 3 dalis, pagal kurią buvo leista pateikti tokį prieštaravimą tuo atveju, jei būtų remiamasi ankstesnės atsakovo teisės negaliojimu.

[15] Pagrindinėje byloje, kurioje buvo priimtas Sprendimas *Raimund*, atsakovė pareiškė tiek prieštaravimą dėl negaliojimo teisių pažeidimo byloje, tiek – atskirame procese tame pačiame teisme, kaip leidžiama pagal Austrijos proceso teisę, – priešieškinį dėl negaliojimo, abiem atvejais remdamasi nesąžiningumu registruojant prekių ženklą. Sprendime Teisingumo Teismas iš esmės nurodė, kad prekių ženklų teismas negali atmesti ieškinio dėl teisių pažeidimo, grindžiamo ES prekių ženklo negaliojimo pagrindu, prieš tai nepatenkinęs atsakovo toje byloje dėl teisių pažeidimo pareikšto priešieškinio dėl negaliojimo, grindžiamo tuo pačiu negaliojimo pagrindu (žr. 35 punktą ir rezoliucinės dalies 1 punktą).

[16] C-425/16, EU:C:2017:479, 62 ir 63 punktai.

[17] Tokia pati tvarka taikoma ir patenkinus priešieškinį dėl panaikinimo.

46. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, priešingai nei Komisija, manau, kad Reglamento 2017/1001 128 straipsnyje numatytas priešieškinis dėl prekių ženklo registracijos pripažinimo negaliojančia yra ne tik papildomas atsižvelgiant į pagrindinį ieškinį dėl teisių pažeidimo, bet ir yra, jei ne visiškai savarankiško, tai bent jau mišraus pobūdžio ir dėl to gali atlaikyti ieškinio dėl teisių pažeidimo naikinamuosius padarinius.

47. Komisijos rašytinėse pastabose pateikti argumentai, mano nuomone, nesuteikia pagrindo abejoti tokia išvada. Pirma, papildomas priešieškinio pobūdis pagal Reglamento 2017/1001 127 straipsnio 1 dalį – jis pareiškiamas procesui jau prasidėjus [18] – ir tai, kad jį gali pareikšti tik atsakovas byloje dėl teisių pažeidimo, yra tik procesinės jo pareiškimo prielaidos, kurios negali tapti pagrindu daryti išvadas dėl jo pobūdžio. Antra, kaip jau minėjau, pagal Reglamento 2017/1001 127 ir 128 straipsnių nuostatas atsakovui byloje dėl ieškinio dėl teisių pažeidimo ne tik leidžiama gintis iš esmės, paneigiant ES prekių ženklo galiojimo prezumpciją, bet ir jam suteikiama teisė prašyti ir pasiekti, kad būtų priimtas sprendimas, kuriuo šis prekių ženklas būtų pripažintas negaliojančiu *erga omnes* ir kuris, įgijęs *res judicata* galią, tampa pagrindu panaikinti atitinkamą įrašą ES prekių ženklų registre [19].

48. Galiausiai, priešingai, nei teigia ne tik Komisija, bet ir prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, nemanau, kad iš Sprendimo *Raimund* būtų galima daryti išvadą, jog priešieškinis turi būti aiškinamas taip, kad jis pareiškiamas po to, kai pasireiškia proceso, kurio dalis jis yra, naikinamieji padariniai. Tame sprendime faktiškai tik patvirtinta, kad priešieškinio dėl negaliojimo patenkinimas trukdo atmesti ieškinį dėl teisių pažeidimo, kai tie patys negaliojimo pagrindai taip pat buvo nurodyti pateikiant paprastą prieštaravimą. Tačiau tame sprendime nieko nepasakyta apie ieškinio dėl teisių pažeidimo atsisakymo poveikį procesui, kuriame pareiškiamas priešieškinis.

49. Šios išvados 46 punkte padaryta išvada dėl Reglamento 2017/1001 128 straipsnyje nurodyto priešieškinio pobūdžio atitinka Teisingumo Teismo pateiktą šio proceso teisės instituto aiškinimą pagal Briuselio konvencijos sistemą [20], kuri iš pradžių buvo įtraukta į Reglamentą Nr. 44/2001 [21], o vėliau – į šiuo metu galiojantį Reglamentą Nr. 1215/2012.

50. Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad pirmiau minėtos jurisdikcijos ir teismo sprendimų pripažinimo ir vykdymo taisyklės nuolat buvo nurodomos įvairiuose laikui bėgant vienas po kito priimtuose reglamentuose dėl Bendrijos prekių ženklo ir Europos Sąjungos prekių ženklo, kiekvieną kartą specialiai nustatant jų taikymo šių reglamentų sukurtose teisinėse sistemose sąlygas. Taigi Reglamento 2017/1001 pirmtakuose – Reglamente Nr. 40/1994 dėl Bendrijos prekių ženklo ir Reglamente Nr. 207/2009 – atitinkamai buvo daroma nuoroda į Briuselio konvenciją ir į Reglamentą Nr. 44/2001 ir buvo išplėstas jų taikymas ES prekių ženklų reglamentavimui, siekiant paskirstyti su Bendrijos prekių ženklais susijusių ieškinių teismingumą įvairioms valstybėms narėms [22]. Šiuo metu Reglamento 2017/1001 122 straipsnyje nustatyta, kad, jei pačiame reglamente nenumatyta kitaip, šis teisės aktas taikomas „byloms dėl ES prekių ženklų

[18] Arba įtraukiamas į tokį procesą (žr. pagrindinės bylos, kurioje priimtas Sprendimas *Raimund*, aplinkybes).

[19] Žr. Reglamento 2017/1001 128 straipsnio 6 dalį.

[20] 1968 m. rugsėjo 27 d. Briuselio konvencija dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose vykdymo (OL L 204, 1975, p. 28, toliau – Briuselio konvencija)

[21] 2000 m. gruodžio 22 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 44/2001 dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo (OL L 12, 2001, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 4 t., p. 42).

[22] Visų pirma žr.: i) Reglamento Nr. 40/1994 konstatuojamąją dalį, kurioje teigiama, kad „kadangi visiems su Bendrijos prekių ženklais susijusiems ieškiniams taikomos Briuselyje pasirašytos Konvencijos dėl teismų sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose pripažinimo ir vykdymo taisyklės<…>“; ii) Reglamento Nr. 207/2009 94 straipsnį, kuriame nustatytos Reglamento Nr. 44/2001 taikymo ES prekių ženklų byloms taisyklės.

ir dėl paraiškų ES prekių ženklams, taip pat ES prekių ženklais ir nacionaliniais prekių ženklais grindžiamoms tuo pat metu ar vėlesniu laiku keliamoms byloms“, o 2 dalyje aiškiai daroma nuoroda į naujausią šiuo klausimu priimtą reglamentą, t. y. Reglamentą Nr. 1215/2012.

51. Taigi, atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, man atrodo, kad priešieškinio sąvoką reikia aiškinti taip, kad ji atitiktų pirmiau minėtus reglamentus dėl jurisdikcijos ir su jais susijusią jurisprudenciją [23].

52. Vis dėlto atkreipiu dėmesį, kad jau 1995 m. liepos 13 d. Sprendime *Danværn Production* [24], kuriame Teisingumo Teismas turėjo nustatyti, ar atsakovo pateiktas prašymas dėl įskaitymo laikytinas „priešiniu ieškiniu“ pagal Briuselio konvencijos 6 straipsnio 3 dalį [25], priešieškinis, kuriame išdėstytas reikalavimas aiškiai skiriasi nuo ieškovo reikalavimo ir kuriuo siekiama apkaltinamojo nuosprendžio pastarajam, yra aiškiai atskirtas nuo paprasto prieštaravimo, kuris yra savarankiškos vertės pagrindinio ieškinio atžvilgiu neturinti gynybos priemonė, naudojama siekiant tik pagrindinio ieškinio atmetimo [26]. Šį klausimą byloje, kurioje buvo priimtas minėtas sprendimas, išsamiai nagrinėjo ir generalinis advokatas P. Léger. Savo išvadoje jis visų pirma nurodė, kad priešieškinis yra „naujas reikalavimas, kurį bylos nagrinėjimo metu pareiškia atsakovas, savo ruožtu tampantis ieškovu <…>“, „juo siekiama atskiro sprendimo, neapsiribojant pradinio ieškovo reikalavimų atmetimu“, ir jo eiga bei baigtis „nepriklauso nuo pagrindinio reikalavimo“, todėl jis neišnyksta ieškovui atsisakius ieškinio“ [27].

53. Neseniai Teisingumo Teismas priešieškinio sąvoką nagrinėjo 2016 m. spalio 12 d. Sprendime *Kostanjevec* [28], be kita ko, susijusiame su Reglamento Nr. 44/2001 6 straipsnio 3 dalies išaiškinimu. Tame sprendime Teisingumo Teismas nurodė, kad priešieškinio sąvoka „iš esmės susijusi su atskiru prašymu teismui priimti sprendimą ieškovo nenaudai ir šiuo prašymu tam tikromis aplinkybėmis gali būti reikalaujama didesnės sumos nei ta, kurios reikalauja ieškovas, ir šis prašymas gali būti toliau nagrinėjamas, net jei ieškovo ieškinys atmetamas“ [29].

[23] Be to, reikia atkreipti dėmesį į tai, kad Briuselio konvencijos 6 straipsnio 3 dalyje, Reglamento Nr. 44/2001 6 straipsnio 3 dalyje, o dabar – Reglamento Nr. 1215/2012 8 straipsnio 3 dalyje vartojama terminija visiškai sutampa su Reglamente 2017/1001 vartojama terminija (pavyzdžiui, sąvoka „Widerklage“ vokiečių k., „counterclaim“ anglų k., „demande reconventionnelle“ prancūzų k., „domanda riconvenzionale“ italų k.).

[24] 1995 m. liepos 13 d. Sprendimas *Danværn Production* (C-341/93, EU:C:1995:239).

[25] 1968 m. rugsėjo 27 d. Briuselio konvencija dėl jurisdikcijos ir teismo sprendimų civilinėse ir komercinėse bylose vykdymo (OL L 204, 1975, p. 28). Pagal minėtą 6 straipsnio 3 dalį, siekiant išvengti teismų susiskaidymo, atsakovui buvo leidžiama pareikšti priešieškinį ieškovui teisme, kuriame iškelta pagrindinė byla, nepaisant to, kokiu pagrindu šis teismas įgijo jurisdikciją, jeigu tik esama sutartinio ar faktinio ryšio su ieškovo reikalavimu (šiuo klausimu žr. generalinio advokato P. Léger išvadą byloje *Danværn Production* (C-341/93, EU:C:1995:139, 7 punktas)).

[26] Žr. 1995 m. liepos 13 d. Sprendimą *Danværn Production* (C-341/93, EU:C:1995:239, 12 punktas); jame Teisingumo Teismas visų pirma pažymėjo, kad „valstybių narių nacionalinėje teisėje iš esmės išskiriamos dvi situacijos. Pirmoji – kai atsakovas teigia, kad egzistuoja tariamas jo reikalavimas ieškovui, dėl kurio ieškovo reikalavimas gali būti visiškai ar iš dalies panaikintas. Antroji – kai atsakovas toje pačioje byloje pateikia atskirą prašymą priteisti iš ieškovo tam tikrą sumą, kurią šis yra jam skolingas. Pastaruoju atveju atskirame prašyme nurodyta suma gali būti didesnė už ieškovo reikalaujamą sumą, ir šis prašymas gali būti toliau nagrinėjamas, net jei ieškovo reikalavimas atmetamas.“ Minėto sprendimo 17 punkte taip pat pažymėta, kad nacionalinės teisės sistemose vartojamos skirtingos sąvokos kiekvienai iš šių dviejų situacijų įvardyti. Konkrečiai kalbant apie priešpriešinius reikalavimus ir įskaitymu grindžiamus prieštaravimus, Prancūzijos teisėje išskiriami „demande reconventionnelle“ ir „moyens de défense au fond“; Anglijos teisėje – „counter-claim“ ir „set-off as a defence“; Vokietijos teisėje – „Widerklage“ ir „Prozeßaufrechnung“; Italijos teisėje – „domanda riconvenzionale“ ir „eccezione di compensazione“.

[27] Generalinio advokato P. Léger išvada byloje *Danværn Production* (C-341/93, EU:C:1995:139, 25 ir 26 punktai).

[28] 2016 m. spalio 12 d. Sprendimas *Kostanjevec*, (C-185/15, EU:C:2016:763).

[29] 2016 m. spalio 12 d. Sprendimas *Kostanjevec*, (C-185/15, EU:C:2016:763, 32 punktas). Šis teiginys atitinka toje pačioje byloje pateiktą generalinės advokatės J. Kokott išvadą (generalinės advokatės J. Kokott išvada byloje *Kostanjevec*, C-185/15, EU:C:2016:397, 39–41 punktai), kurioje ji nurodė, kad „priešieškiniu turi būti pateikiamas prašymas, kurį galima aiškiai atskirti nuo ieškovo reikalavimų ir kuriuo siekiama, kad teismas priimtų atskirą sprendimą <…>. Toks prašymas nėra vien priemonė gintis nuo priešingos bylos šalies ieškinio <…>“

54. Taigi apibendrinant galima teigti, kad remiantis pirmiau nurodyta jurisprudencija patvirtinamas teiginys, jog priešieškinis yra atsakovo teisinės gynybos priemonė, nes jis, pasinaudodamas toje pačioje byloje ieškovo jam pareikštu reikalavimu, išplečia *thema decidendum*, pareikšdamas savarankišką šalutinį ieškinį, kuris yra daugiau nei paprastas prašymas atmesti ieškovo reikalavimą ir kuris gali likti neatsiimtas neatsižvelgiant į tai, kad su tuo reikalavimu susijusios problemos išnyko.

B. Perpetuatio fori principo taikytinumas

55. Taip įrodžius, kad priešieškinis nėra tik šalutinio pobūdžio reikalavimas, negalima teigti, kad vien dėl to prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo iškeltas klausimas jau išspręstas. Šiame etape kyla klausimas, ar, išnykus ieškiniui dėl teisių pažeidimo, jurisdikcija nagrinėti priešieškinį turėtų būti nustatoma remiantis Reglamento 2017/1001 63 straipsnyje nustatytomis taisyklėmis, taikomomis pagrindiniam ieškiniui dėl pripažinimo negaliojančiu, taigi jį turi nagrinėti Tarnyba, ar, remiantis kitais principais, jis išlieka teismingas bylą nagrinėjančiam prekių ženklų teismui.

56. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, kaip ir Komisija, mano, kad būtinybę perduoti jurisdikciją Tarnybai reikia kildinti iš išimtinio prekių ženklų teismų jurisdikcijos pobūdžio, kurį savo ruožtu galima pagrįsti tuo, kad jie, kaip nacionaliniai teismai, tokius Sąjungos aktus, kaip ES prekių ženklo registracijos aktas, gali panaikinti tiktai išimtiniais atvejais.

57. Be to, grįsdamas tai, kas išdėstyta, *Oberlandesgericht München* (Miuncheno aukštesnysis apygardos teismas) nurodo, kad Reglamente 2017/1001 pirmenybė teikiama Tarnybos vykdomai prekių ženklų galiojimo kontrolei. Ši pirmenybė visų pirma turėtų būti kildinama iš reglamento 128 straipsnio 7 dalies, kurioje numatyta, kad prekių ženklo savininko prašymu prekių ženklų teismas gali įpareigoti Tarnybą priimti sprendimą dėl prašymo pripažinti negaliojančiu.

58. Manau, kad šie du argumentai nėra lemiami.

59. Pirmiausia man atrodo, kad įgaliojimai priimti sprendimus dėl ES prekių ženklų galiojimo Tarnybai ir prekių ženklų teismams padalyti siekiant nustatyti ne Tarnybos ir šių teismų kompetencijos taisyklės ir išimties santykį, o papildomumo santykį, kuris yra naudingas siekiant teisės aktų tikslo, o jais, kaip jau minėta, siekiama užtikrinti tokių prekių ženklų apsaugą, išvengiant prieštaringų teismų ir Tarnybos sprendimų ir apsaugant vienodą ES prekių ženklo statusą.

60. Kaip pažymėjo generalinis advokatas M. Campos Sánchez-Bordona savo išvadoje byloje, kurioje priimtas Sprendimas *Raimund*, skirtingai nei ES prekių ženklų registravimo procedūra, kuri „buvo numatyta kaip išimtinė EUIPO funkcija, kuriai negali daryti įtakos nacionaliniai teismai“, kompetencija pripažinti Sąjungos prekių ženklo registraciją negaliojančia buvo padalyta nacionaliniams prekių ženklų teismams ir Tarnybai [30].

[30] Žr. generalinio advokato M. Campos Sánchez-Bordona išvadą byloje *Raimund* (C-425/16, EU:C:2017:479, 83 punktas). Taip pat pagal analogiją žr. 2012 m. vasario 16 d. Sprendimą *Celaya Emparanza y Galdos International* (C-488/10, EU:C:2012:88, 48 punktas), susijusį su 2001 m. gruodžio 12 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 6/2002 dėl Bendrijos dizaino (OL L 3, 2002, p. 1–24), kuriame pažymėta, kad, „kalbant apie prašymus pripažinti įregistruotų Bendrijos dizainų registraciją negaliojančia, pažymėtina, kad Reglamentu jų nagrinėjimas iš principo sutelkiamas VRDT, tačiau numatoma galimybė Bendrijos dizainų teismams priimti sprendimus dėl priešpriešinių reikalavimų, susijusių su įregistruoto Bendrijos dizaino registracijos pripažinimu negaliojančia, pateiktų nagrinėjant ieškinius dėl teisių pažeidimo arba dėl teisių pažeidimo grėsmės“.

61. Vis dėlto net jei tai pripažintume, man neatrodo, kad prekių ženklų teismo jurisdikcijos išimtinis pobūdis priešieškinio dėl negaliojimo pripažinimo atveju galėtų turėti įtakos iškeltos problemos sprendimui. Iš tikrųjų neabejotina, kad priešieškinio padavimo momentu tai buvo prekių ženklų teismui teisminga byla. Be to, „dinamikos“ požiūriu ankstesniuose punktuose išsamiai aptartas priešieškinis pagal kilmę ir ontologiškai yra susijęs su jo pateikimo metu egzistavusiomis sąlygomis ir nuo vėlesnių proceso pokyčių nepriklauso. Kitaip tariant, priešieškinis netampa pagrindiniu reikalavimu dėl to, kad išnyksta pradinis pagrindinis reikalavimas, dėl kurio buvo iškelta byla.

62. Taigi, net jei ir sutiktume su išimtiniu prekių ženklų teismo jurisdikcijos pobūdžiu, manau, kad tokia situacija, kokia susiklostė pagrindinėje byloje, kuriai būdingas pagrindinio ieškinio atsisakymas, patektų į tokią jurisdikciją. Todėl kalbama ne apie analogišką nacionalinių teismų jurisdikcijos taikymą, kuris savaime yra draudžiamas dėl išimtinio tokios jurisdikcijos pobūdžio, o apie įprastą jos taikymą teisės akte aiškiai nurodytu atveju.

63. Kalbant apie Reglamento 2017/1001 128 straipsnio 7 dalį, negalima paneigti, kad joje išreikštas Europos Sąjungos teisės aktų leidėjo ketinimas sustiprinti centralizuotą prekių ženklo galiojimo ir įvykių, dėl kurių teisė į jį išnyksta, vertinimą Tarnyboje. Be to, reikia pažymėti, kad reglamento 132 straipsnio 2 dalyje laikomasi tos pačios pozicijos, pagal kurią, net jei prekių ženklų teismas yra pirmoji institucija, į kurią buvo kreiptasi pirmiausia, šalies prašymu bylos nagrinėjimas jame gali būti sustabdytas, kol bus priimtas Tarnybos, kurioje vėliau buvo iškelta byla dėl to paties dalyko, sprendimas.

64. Bet pagal šias taisykles, užuot patvirtinus argumentą, jog nutraukus bylą dėl teisių pažeidimo prekių ženklų teismas netektų jurisdikcijos, veikiau reikia jį atmesti. Kaip matyti iš jų formuluotės, jose pripažįstama prekių ženklų teismo diskrecija (kadangi vartojamas veiksmažodis „gali“, dėl to abejonių nekyla) ir jis, prekių ženklo savininkui paprašius perduoti galiojimo klausimą Tarnybai, vis dėlto gali, išklausęs šalis, pats priimti sprendimą dėl priešieškinio.

65. Taigi, atsižvelgiant į reglamento sistemą, kurioje aiškiai numatyta teismo diskrecija savininko prašymu perduoti klausimo dėl galiojimo sprendimą Tarnybai, būtų prieštaringa pripažinti, kad prekių ženklo savininkas, atsisakydamas ieškinio dėl teisių pažeidimo, vis dėlto gali nulemti teismo jurisdikcijos išnykimą neatsižvelgiant į jokį teismo vertinimą.

66. Taigi laikausi nuomonės, kad prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo argumentai neturi lemiamos reikšmės. Atvirkščiai: man atrodo, kad šis klausimas turi būti sprendžiamas remiantis bendruoju *perpetuatio fori* principu. Ir tai, reikia pažymėti, turi būti daroma laikantis Sąjungos teisės nuostatų, todėl, remiantis
Reglamento 2017/1001 129 straipsnio 3 dalyje pateikta nuoroda, nebūtina vadovautis šį principą įtvirtinančiomis nacionalinės proceso teisės nuostatomis [31].

67. Pagal tą principą po to, kai kreipiamasi į kompetentingą teismą, tas teismas iš esmės išlaiko jurisdikciją net ir tuo atveju, kai sąsajos veiksnys, kuriuo remiantis buvo nustatyta jo jurisdikcija, vykstant teismo procesui pasikeičia [32]. Šio principo tikslas – išvengti žalos, kurią bylos šalys patirtų, jei bylos nagrinėjimo metu pasikeitus jurisdikciją lemiančioms aplinkybėms išnyktų teismo, kuriame buvo iškelta byla, jurisdikcija.

[31] Jau minėta, kad pagal Vokietijoje vyraujančią nuomonę, turi būti taikomas ZPO 261 straipsnio 3 dalies 2 punktas, pagal kurį bylą nagrinėjančio teismo jurisdikcijai neturi įtakos aplinkybių, kuriomis ši jurisdikcija buvo grindžiama, pasikeitimas.

[32] Žr. generalinio advokato M. Szpunar išvadą byloje *A* (C-716/17, EU:C:2019:262, 74 punktas).

68. Neabejotina, kad Europos Sąjungos teisėje šis principas žinomas. Šiuo klausimu reikėtų atkreipti dėmesį į 2007 m. spalio 11 d. Sprendimą *Freeport*[33], kuriame ieškinio pateikimo laikas aiškiai pripažintas atskaitos tašku vertinant, ar reikalavimai yra susiję, ir siekiant nustatyti jurisdikciją pagal Reglamento Nr. 44/2001 6 straipsnio 1 dalį.

69. Taip pat žr. 2014 m. gruodžio 11 d. generalinio advokato N. Jääskinen išvadą[34] byloje *CDC Hydrogen Peroxide* ir 2015 m. gegužės 21 d. Teisingumo Teismo priimtą sprendimą toje pačioje byloje, irgi susijusioje su Reglamentu Nr. 44/2001. Minėtu atveju, taikant *perpetuatio fori* principą, buvo nuspręsta, kad bylą nagrinėjančio teismo jurisdikcija, nustatyta remiantis tik vieno iš ieškinyje nurodytų atsakovų gyvenamąja vieta, neišnyksta net ir tuo atveju, kai atsakovui pareikštas ieškinys, kuriuo buvo pagrįstas jurisdikcijos nustatymas, yra atsiimamas[35].

70. *Perpetuatio fori* principu taip pat buvo pagrįstas 2006 m. sausio 17 d. Sprendimas *Staubitz-Schreiber*[36], kuriame Teisingumo Teismas Reglamentą Nr. 1346/2000 išaiškino taip[37], kad valstybės narės, kurios teritorijoje yra skolininko pagrindinių turtinių interesų centras tuo metu, kai skolininkas pateikia prašymą pradėti bankroto bylą, teismas išlaiko jurisdikciją iškelti tokią bylą net ir tuo atveju, kai skolininkas po prašymo pateikimo, bet prieš iškeliant bylą savo pagrindinių turtinių interesų centrą perkelia į kitos valstybės narės teritoriją.

71. *Perpetuatio fori* principą generalinis advokatas M. Szpunar taip pat nurodo 2014 m. rugsėjo 24 d. pateiktoje išvadoje byloje *Carl Gendreau*[38], taip pat 2019 m. kovo 27 d. pateiktoje išvadoje byloje *A*[39] ir 2020 m. balandžio 30 d. pateiktoje išvadoje byloje *Novo Banco*[40]

72. Be to, aptariamas principas apžvelgtas Reglamento „Briuselis IIa“ taikymo praktiniame vadove[41], o Tarptautinės teisės institutas jį įtvirtino 1981 m. Dižone įvykusioje sesijoje[42]. Apskritai *perpetuatio fori* principas numatytas daugelyje teisės sistemų. Jis, be kita ko, žinomas Vokietijos, Italijos, Prancūzijos ir Ispanijos teisėje.

73. Galiausiai reikia pažymėti, kad minėtas principas faktiškai buvo pritaikytas ir derinant Teisingumo Teismo bei Bendrojo Teismo jurisdikciją. Byloje, kurioje priimta Nutartis *IAMA Consulting*, Bendrasis Teismas, remdamasis Bendrijos sudarytoje sutartyje esančia arbitražine išlyga, perdavė Teisingumo Teismui priešieškinį, kurį Komisija pareiškė po to, kai bendrovės ieškovės reikalavimus jis pripažino nepriimtinais[43]. Bendrasis Teismas nusprendė, kad pagal EB 225 straipsnio 1 dalį, siejamą su tuo metu galiojusio Teisingumo Teismo statuto 51 straipsniu,

[33] 2007 m. spalio 11 d. Sprendimas *Freeport* (C-98/06, EU:C:2007:595, 54 punktas).

[34] Generalinio advokato N. Jääskinen išvada byloje *CDC Hydrogen Peroxide* (C-352/13, EU:C:2014:2443, 76–83 punktai).

[35] 2015 m. gegužės 21 d. Sprendimas *CDC Hydrogen Peroxide* (C-352/13, EU:C:2015:335, 28 punktas), kuriame Teisingumo Teismas aiškiai nesuformulavo *perpetuatio fori* principo, bet iš esmės jį įgyvendino.

[36] 2006 m. sausio 17 d. Sprendimas *Staubitz-Schreiber* (C-1/04, EU:C:2006:39). Taip pat žr. generalinio advokato D. Ruiz-Jarabo Colomer išvadą toje pačioje byloje (C-1/04, EU:C:2005:500).

[37] 2000 m. gegužės 29 d. Tarybos reglamentas (EB) Nr. 29/2000 dėl bankroto bylų (OL L 160, 2000, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 19 sk., 1 t., p. 191).

[38] C-376/14 PPU, EU:C:2014:2275, 37 išnaša.

[39] C-716/17, EU:C:2019:262, 74 išnaša.

[40] C-253/19, EU:C:2020:328, 23 išnaša.

[41] Reglamento „Briuselis IIa“ taikymo praktinis vadovas, kurį 2016 m. birželio 20 d. paskelbė Europos Komisija, skelbiamas adresu https://op.europa.eu/lt/publication-detail/-/publication/f7d39509-3f10-4ae2-b993-53ac6b9f93ed.

[42] Prancūzų kalba parengtame dokumente (jį galima rasti adresu https://www.idi-iil.org/app/uploads/2017/06/1981_dijon_01_fr.pdf), pavadintame „Le problème intertemporel en droit international privé“ („Įvairialaikiškumo problema tarptautinėje privatinėje teisėje“), teigiama, kad „faktinių aplinkybių, kuriomis grindžiama teismo jurisdikcija, pasikeitimas proceso metu nėra pagrindas panaikinti teismo jurisdikciją ir paprastai neturi įtakos jo sprendimų pripažinimui ar vykdymui kitose valstybėse“.

[43] Žr. 2003 m. lapkričio 25 d. Nutartį *IAMA Consulting / Komisija*, T-85/01, ECLI:EU:T:2003:309).

pagal kurį Bendrijos institucijų pareikšti ieškiniai teismingi Teisingumo Teismui, jurisdikciją nagrinėti tokį prašymą turi Teisingumo Teismas. Teisingumo Teismas pirmiausia priminė, kad pagal Bendrijos jurisdikcijos sistemą reikėjo tiksliai atriboti atitinkamą Teisingumo Teismo ir Bendrojo Teismo jurisdikciją, o tai tuo metu būdavo daroma remiantis ieškovo statusu, todėl vieno iš šių dviejų teismų jurisdikcija priimti sprendimą dėl ieškinio būtinai paneigdavo kito teismo jurisdikciją [44]. Toliau jis nurodė, kad „Bendrijos teisinės gynybos priemonių sistemoje jurisdikcija priimti sprendimą dėl pagrindinio ieškinio apima jurisdikciją priimti sprendimą dėl bet kokio priešieškinio, pareikšto toje pačioje byloje dėl to paties veiksmo ar fakto, kuris yra ieškinio dalykas“, ir kad ši jurisdikcija visų pirma grindžiama proceso ekonomiškumo reikalavimu [45]. Galiausiai Teisingumo Teismas pažymėjo, kad tai, jog ieškinys buvo atmestas ir dėl to priešieškinis neteko šalutinio pobūdžio, nereiškia, kad Bendrasis Teismas nebeturėjo jurisdikcijos nagrinėti šio prašymo [46].

74. Atsižvelgdamas į tai, manau, kad *perpetuatio fori* principas turėtų būti taikomas ir nagrinėjamoje byloje. Šiuo klausimu svarbia laikau Reglamento 2017/1001 122 straipsnyje pateiktą nuorodą į jurisdikcijos, pripažinimo ir vykdymo taisykles, kurioms pagal minėtą jurisprudenciją turėjo būti taikomas *perpetuatio fori* principas. Jei šio principo taikymas paskirstant ieškinių, susijusių su Sąjungos prekių ženklais, teismingumą įvairioms valstybėms narėms iš tikrųjų negali būti ginčijamas, nesuprantu, kodėl šioje byloje, kurioje faktiškai vis dar kalbama apie jurisdikcijos ar kvaziteisminės galios paskirstymo taisykles, reikėtų daryti kitokią išvadą.

75. Be to, pagal *perpetuatio fori* principą nustatant jurisdikciją priešieškinio padavimo momentu užtikrinamas teisinis tikrumas ir leidžiama išvengti, mano nuomone, reikšmingų neigiamų pasekmių proceso ekonomiškumui ir atsakovo teisei į gynybą, kurių atsiranda dėl to, kad pagrindinio ieškinio atsiėmimas laikomas reikšmingu.

76. Kaip pavyzdį galima aptarti atvejį, kai baigiantis bylos, kurioje vyko sudėtingas ir brangiai kainavęs ikiteisminis tyrimas, nagrinėjimui arba net apeliacinėje instancijoje ieškovas atsisako ieškinio dėl teisių pažeidimo dėl to, kad supranta, jog ieškinys gali būti atmestas. Jeigu teismas nebeturėtų jurisdikcijos nagrinėti priešieškinio, atsakovui tektų inicijuoti bylą Tarnyboje iš naujo.

77. Nemanau, kad ginčytina, jog panaikinus atliktą darbą ir turint omenyje sugaištą laiką nagrinėjant bylą pirmojoje instancijoje būtų pažeistas proceso ekonomiškumo principas, kuris turėtų būti būdingas ne tik teisminei, bet ir administracinei Tarnybos veiklai, nes tai reikštų, kad būtų kartojama sutampanti veikla, kurią vykdant pagal Reglamentą 2017/1001 gaunami panašūs rezultatai. Be to, atsakovas būtų priverstas patirti papildomų išlaidų, susijusių su bylos iškėlimu Tarnyboje. Pažymėtina, kad šios neigiamos pasekmės automatiškai atsirastų dėl priešieškiniui prieštaraujančio asmens priimto sprendimo, būtent sprendimo atsisakyti pagrindinio ieškinio.

[44] Žr. 2004 m. gegužės 27 d. Nutartį *Komisija / IAMA Consulting* (C-517/03, nepaskelbtas Rink., EU:C:2004:326, 15 punktas).

[45] Žr. 2004 m. gegužės 27 d. Nutartį *Komisija / IAMA Consulting* (C-517/03, nepaskelbta Rink., EU:C:2004:326, 17 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija).

[46] Žr. 2004 m. gegužės 27 d. Nutartį *Komisija / IAMA Consulting* (C-517/03, nepaskelbtas Rink., EU:C:2004:326, 20 punktas). Toks pat požiūris išreikštas ir 2013 m. rugsėjo 16 d. Sprendime *GL2006 Europe / Komisija* (T-435/09, EU:T:2013:439, 45–47 punktai), priimtame nagrinėjant bylą, priskirtą jo jurisdikcijai pagal arbitražinę išlygą, kaip tai suprantama pagal SESV 272 straipsnį. Toje byloje Bendrasis Teismas – nurodęs, kad Komisijos pareikštas priešieškinis yra susijęs su pagrindiniu įmonės ieškiniu – nusprendė, kad jis turi priimti sprendimą dėl šio ieškinio, nors pareiškė, kad sprendimo dėl pagrindinio ieškinio priimti nereikia, nes jis tapo nebetikslingas dėl to, kad ieškovei nebeatstovavo advokatas. Taip pat žr. 2013 m. liepos 9 d. Sprendimą *Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro / Komisija* (T-552/11, nepaskelbtas Rink., EU:T:2013:349, 41 punktas ir jame nurodyta jurisprudencija), kuriame suformuluoto sprendinio Teisingumo Teismas nekvestionavo savo priimtame sprendime dėl apeliacinio skundo (žr. 2015 m. rugsėjo 9 d. Sprendimą *Lito Maieftiko Gynaikologiko kai Cheirourgiko Kentro / Komisija*, C-506/13 P, EU:C:2015:562).

78. Pateiktas aiškinimas neprieštarauja konkrečiam Reglamente 2017/1001 nustatytos tvarkos tikslui.

79. Kaip jau buvo minėta, iš Reglamento 2017/1001 32 konstatuojamosios dalies aiškiai matyti, jog „svarbu, kad sprendimai ES prekių ženklų pažeidimo ir galiojimo klausimais galiotų ir aprėptų visą Sąjungos teritoriją, nes tai yra vienintelis būdas išvengti vienas kitam prieštaraujančių teismų bei Tarnybos sprendimų ir pasiekti, kad nebūtų pakenkta vieningam ES prekių ženklo pobūdžiui“.

80. Pagrindinio ieškinio dėl teisių pažeidimo išnykimas nedaro įtakos nagrinėjamų teisės aktų tikslams ir prekių ženklų teismo jurisdikcijai nagrinėti priešieškinius dėl negaliojimo. Priešieškiniai dėl negaliojimo nesudaro pagrindo iškelti kelias bylas, nes procesas vyksta vienoje institucijoje, ir neturi įtakos nacionalinio teismo sprendimo dėl prekių ženklo galiojimo poveikiui *erga omnes*. Taip išlaikomi tiek proceso ekonomiškumo reikalavimai, tiek poreikis užtikrinti vienodą prekių ženklo statusą visoje Sąjungoje. Be to, nekyla joks prieštaringų sprendimų pavojus, nes byla nagrinėjama tik vienoje institucijoje.

81. Taigi dėl visų nurodytų priežasčių manau, kad prekių ženklų teismas išlaiko jurisdikciją priimti sprendimą dėl ES prekių ženklo registracijos pripažinimo negaliojančia, dėl ko paduotas priešieškinis pagal minėto reglamento 128 straipsnį, net jeigu pagrindinis ieškinys dėl teisių pažeidimo buvo teisėtai atsiimtas.

VI. Išvada

82. Atsižvelgdamas į tai, kas išdėstyta, siūlau Teisingumo Teismui taip atsakyti į *Oberlandesgericht München* (Miuncheno aukštesnysis apygardos teismas) pateiktą prejudicinį klausimą:

2017 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento 2017/1001 dėl Europos Sąjungos prekių ženklo 124 straipsnio d punktas ir 128 straipsnis turi būti aiškinami taip, kad Sąjungos prekių ženklų teismas išlaiko jurisdikciją priimti sprendimą dėl Sąjungos prekių ženklo registracijos pripažinimo negaliojančia, dėl ko paduotas priešieškinis pagal minėto reglamento 128 straipsnį, net jeigu pagrindinis ieškinys dėl šiuo prekių ženklu grindžiamo teisių pažeidimo, pateiktas pagal 124 straipsnio a punktą, buvo teisėtai atsiimtas.